

Pravila vodenja debatnih turnirjev

I. Uvodne določbe

1. člen

Ta pravila veljajo za vse osnovnošolske in srednješolske turnirje v organizaciji Za in proti, Zavoda za kulturo dialoga.

II. Sodelovanje na turnirju

3. člen

(Predhodna prijava)

- 1) Pred začetkom turnirja je potrebno v roku, ki ga določi vodja turnirja (praviloma nekaj dni pred začetkom turnirja), vsako ekipo prijaviti vodji turnirja.
- 2) Ekipo lahko prijavi mentor/ica debatnega kluba ali v posebnih primerih predstavnik, predstavnica ekipe debatnega kluba brez mentorja.

4. člen

(Registracija na turnirju)

Vsaka prijavljena ekipa se mora prvi dan turnirja pred začetkom debat registrirati pri vodji turnirja oz. osebi, ki jo vodja turnirja določi v ta namen.

5. člen

(Sestava ekipe)

- 1) Ekipo na turnirju sestavljajo trije debaterji oz. debaterke.
- 2) Izjemoma sme vodja turnirja iz utemeljenih razlogov dovoliti, da ekipo sestavljata le dva člana.
- 3) Utemeljen razlog je podan zlasti kadar:
 - tretji član nenadoma odpove udeležbo;
 - je v debatnem klubu premalo debaterjev in debaterk, tako da ni mogoče sestaviti niti ene popolne ekipe.
- 4) Ni utemeljenega razloga, če so na dan turnirja na voljo prosti debaterji, debaterke iz drugih debatnih klubov in je mogoče sestaviti mešano ekipo.

5. člen

(Odgovornost mentorja, mentorice)

- 1) Mentor in mentorica debatnega kluba sta odgovorna za obnašanje debaterjev in debaterk, ki sta jim mentorja.
- 2) Ta odgovornost obsega tudi odgovornost za spoštovanje tega pravilnika.

III. Preliminarni krogi

6. člen

(Število preliminarnih krogov)

- 1) Vodja turnirja določi število preliminarnih krogov.
- 2) Odločitev je dokončna in mora biti objavljena pred ali sočasno z objavo razporeda za prvi preliminarni krog.

7. člen

(Počivanje)

- 1) Če na turnirju sodeluje neparno število ekip, vodja turnirja v vsakem krogu naključno izbere ekipo, ki tisti krog ne debatira.
- 2) Posamezna ekipa ne sme počivati več kot enkrat.

3) Ekipam se za krog, ko počivajo, zabeleži zmaga. Debaterjem se za krog, ko počivajo, pripiše število točk, ki je enako povprečnemu številu točk, ki jih prejmejo v ostalih krogih. Pri tem se zaokrožuje na celo točko po matematičnih pravilih.

8. člen

(Razpored debat)

1) Razpored debat obsega:

- navedbo zagovorniške skupine za vsako posamezno debato;
- navedbo negacijske skupine za vsako posamezno debato;
- navedbo sodnika/sodnikov za vsako posamezno debato;
- navedbo prostora, kjer bo potekala vsaka posamezna debata;
 - čas začetka debat;
 - navedbo ekipe, ki počiva.

2) Razpored debat sestavi vodja turnirja.

3) Razpored debat mora biti razobešen na primernih mestih ali ustno razglašen najmanj 15 minut pred določenim časom začetka debat.

4) Vodja turnirja je dolžan poskrbeti, da so vsi prostori namenjeni za debate, primerno označeni.

9. člen

(Strani v debati)

1) V primeru parnega števila preliminarnih krogov vsaka ekipa debatira enako število debat na zagovorniški in negacijski strani. To velja tudi, kadar je določeno neparno število preliminarnih krogov, vendar pa posamezna ekipa v enem izmed krogov počiva.

2) V primeru neparnega števila preliminarnih krogov vodja turnirja naključno določi, na kateri strani bo ekipa debatirala enkrat več kot na drugi. To velja tudi, kadar je določeno parno število preliminarnih krogov, vendar pa posamezna ekipa v enem izmed krogov počiva.

10. člen

(Razporejanje ekip za prvi krog in drugi krog)

Za prvi in drugi preliminarni krog vodja turnirja naključno razporedi ekipe. Če so zagotovljeni pogoji, se lahko že drugi krog ekipe razporeja na način kot je opisano v členu 11.

11. člen

(Razporejanje ekip za nadaljnje kroge – »power pairing«)

1) Po vsakem preliminarnem krogu vodja turnirja razdeli ekipe v skupine glede na število doseženih zmag.

2) V naslednjem krogu debatirajo ekipe znotraj skupin, tako da debatira ekipa z največjim številom točk z ekipo z najmanjšim številom točk, ekipa z drugim največjim številom točk z ekipo z drugim najmanjšim številom točk in tako naprej.

3) Če ima več ekip znotraj skupine enako število točk, vodja turnirja naključno določi, kako bodo razporejene.

4) Če je v posamezni skupini neparno število ekip, se po preudarku vodje turnirja uporabi ena izmed naslednjih možnosti:

- ekipo z najnižjim številom točk se premakne eno skupino nižje;
- k skupini se doda ekipa iz nižje skupine, ki ima največje število točk.

5) Tega pravila ni nujno upoštevati, kadar vodja turnirja odloči, da bi bilo to zaradi premajhnega števila ekip nemogoče oz. nesmiselno.

12. člen

(Večkratno srečanje istih ekip)

1) Večkratno srečanje istih ekip ni dopustno.

2) Isti ekipi se lahko izjemoma srečata, če je to nujno zaradi premajhnega števila prijavljenih ekip, vendar pa ni dopustno, da bi debatirali na istih straneh kot v prvi medsebojni debati.

13. člen

(Srečanje ekip iz iste šole)

- 1) Srečanje ekip iz iste šole ni dopustno.
- 2) Ekipi iz iste šole se lahko izjemoma srečata, če je to nujno zaradi premajhnega števila prijavljenih ekip.

IV. Eliminacijski krogi

14. člen

(Število eliminacijskih krogov)

- 1) Vodja turnirja glede na okoliščine določi število eliminacijskih krogov.
- 2) Določi se najmanj finale, lahko pa tudi polfinala, četrtfinala in osmina finala.
- 3) Odločitev je dokončna in mora biti objavljena pred ali skupaj z objavo razporeda za prvi preliminarni krog.

15. člen

(Uvrstitev v eliminacijske kroge)

- 1) Kriteriji za določitev ekip, ki se uvrstijo v eliminacijske kroge, so:
 - število zmag v preliminarnih krogih;
 - skupno število točk v preliminarnih krogih;
 - izid medsebojne debate;
 - skupno število točk v preliminarnih krogih, zmanjšano za število točk, ki jih je ekipa prejela v debati, v kateri je prejela najvišje število točk, in v debati, v kateri je prejela najmanjše število točk;
 - skupno število točk v preliminarnih krogih, zmanjšano za število točk, ki jih je ekipa prejela v debatah, v katerih je prejela najvišje in drugo najvišje število točk, in v debatah, v katerih je prejela najmanjše in drugo najmanjše število točk.
- 2) Možnost uporabe prejšnjega kriterija izključuje uporabo naslednjih.
- 3) Če z uporabo navedenih kriterijev ni mogoče določiti ekip, ki se uvrstijo v eliminacijske kroge, se izvede kvalifikacijska debata.

16. člen

(Razporejanje ekip v eliminacijskih krogih)

- 1) Za potrebe razporejanja v eliminacijskih krogih se ekipe razvrstijo po kriterijih iz prvega odstavka prejšnjega člena.
- 2) Najvišje uvrščena ekipa debatira z najnižje uvrščeno, druga najvišje uvrščena z drugo najnižje uvrščeno in tako naprej.

17. člen

(Strani v debati)

- 1) Če sta se ekipi srečali v preliminarnih krogih, debatirata na obratnih straneh.
- 2) Če se ekipi nista srečali v preliminarnih krogih, določi stran v debati met kovanca.

18. člen

(Sodniški zbor)

- 1) V eliminacijskih krogih morajo soditi najmanj trije sodniki in sodnice.
- 2) Število sodnikov mora biti liho.
- 3) Zmagovalca določi večina glasov sodnikov in sodnic.
- 4) Odločitev sodnika, sodnice je individualna in posvetovanje ni dopustno.

19. člen

(Povabljeni sodniki)

- 1) V finalu lahko sodijo osebe, ki so zaradi svoje povezanosti s temo, o kateri se debatira, povabljene na zaključno slovesnost turnirja.
- 2) Število povabljenih sodnikov ne sme presegati ene tretjine števila vseh sodnikov v sodniškem zboru.

V. Potek debate

20. člen

(Zamuda debaterjev in debaterk)

- 1) Če ena izmed ekip ali njen član, članica zamudi na začetek debate več kot deset minut, se nasprotni ekipi zabeleži zmaga. Debaterjem in debaterkam iz te ekipe se pripiše število točk, ki je enako povprečnemu številu točk, ki jih prejmejo v ostalih krogih. Pri tem se zaokrožuje na celo točko po matematičnih pravilih. Debaterjem iz ekipe, ki je zamudila oz. katere član je zamudil, se ne prišteje točk.
- 2) Če obe ekipi ali člani/ice obeh ekip zamudijo na začetek debate več kot deset minut, se nobeni ekipi ne zabeleži zmaga in nobenemu izmed debaterjev se ne pripiše točk.
- 3) Če pride do zamude iz opravičljivih razlogov, lahko sodnik odloči, da se bo debata kljub zamudi izvedla, če to še dopušča urnik turnirja.

21. člen

(Pripomočki)

- 1) Debaterji in debaterke lahko med debato uporabljajo tiskani material in lastne zapiske. Uporaba elektronskih pripomočkov (prenosni računalniki, mobilni telefoni ipd.) ni dovoljena.
- 2) V primeru kršitve lahko sodnik, sodnica ali vodja turnirja glede na naravo in težo kršitve odloči, da se smiselno uporabi prejšnji člen.

22. člen

(Pomoč tretjih oseb)

- 1) Vsaka pomoč tretjih oseb debaterjem in debaterk je v času debate in v pripravljalnem času prepovedana.
- 2) V primeru kršitve lahko sodnik oz. sodnica ali vodja turnirja glede na naravo in težo kršitve odloči, da se smiselno uporabi 20. člen.

VI. Nagrajevanje ekip in govorcev

23. člen

(Najboljši govorci, najboljše govornice)

- 1) Vodja turnirja glede na skupno število debaterjev in debaterk določi število nagrad, ki se podelijo.
- 2) Pri določanju najboljših govorcev in govornic se uporabijo naslednji kriteriji:
 - skupno število individualnih točk v preliminarnih krogih;
 - število ekipnih zmag v preliminarnih krogih;
 - skupno število individualnih točk v preliminarnih krogih, zmanjšano za število točk, ki jih je debater prejel v debati, v kateri je prejel najvišje število točk, in v debati, v kateri je prejel najmanjše število točk;
 - skupno število individualnih točk v preliminarnih krogih, zmanjšano za število točk, ki jih je debater prejel v debatah, v katerih je prejela najvišje in drugo najvišje število točk, in v debatah, v katerih je prejel najmanjše in drugo najmanjše število točk.
- 3) Možnost uporabe prejšnjega kriterija izključuje uporabo naslednjih.
- 4) Kadar v skladu s 5. členom ekipo sestavljata le dva debaterja, se tistemu izmed njiju, ki je opravil dva govora, za določanje vrstnega reda najboljših govorcev upošteva povprečno število točk obeh govorov. Pri tem se števila točk ne zaokrožuje.

24. člen

(Najboljše ekipe)

Vsaki ekipi, ki se uvrsti v eliminacijske kroge, se podeli priznanje. Če se v skladu z 14. členom izvede le finale ali le polfinala in finale, se priznanje podeli prvim petim ekipam.

VII. Sodniki in sodnice

25. člen
(Pogoji)

- 1) Sodnik oz. sodnica je lahko mentor debatnega kluba, učitelj, nekdanji debater, študent – aktivni debater ali strokovnjak s področja teme, o kateri se debatira ali katerakoli polnoletna oseba, ki uspešno opravi izobraževanje o sojenju.
- 2) Sodnik, sodnica morata biti seznanjena s pravili debate.
- 3) Sodnik, sodnica morata biti stara 18 let in ne smeta biti vpisan v srednjo šolo.
- 4) Izjemoma lahko na osnovnošolskih turnirjih sodijo srednješolci in srednješolke, če sicer ni mogoče zagotoviti dovolj sodnikov.

26. člen
(Izločitev sodnika)

- 1) Sodnik oz. sodnice ne sme soditi ekipam, če se lahko iz okoliščin sklepa, da ne more biti nepristranska.
- 2) Upoštevne okoliščine so podane zlasti:
 - kadar bi ekipi sodil mentor;
 - kadar bi ekipi sodila oseba, ki je osebno povezana s člani oz. članicami ekipe.
- 3) Sodnik je dolžan pred začetkom turnirja vodji turnirja sporočiti, katerim ekipam ne more soditi. Vodja turnirja lahko tudi sam ali na predlog tretjih oseb sodnika izključi iz sojenja določenim ekipam.

27. člen
(Točnost)

- Pred začetkom debate je sodnik dolžan:
- pravočasno priskrbeti si sodniški list;
 - pet minut pred časom, ki je v razporedu določen kot čas začetka debat, biti v prostoru, kjer se bo debatiralo in pripraviti vse potrebno za nemoten potek debate.

28. člen
(Skrb za red)

- 1) Sodnik je dolžan skrbeti za nemoten potek debate, za red v prostoru in za spoštovanje teh pravil.
- 2) V ta namen lahko sodnik odloči, da se iz prostora odstranijo posamezni gledalci oz. časomerilec, če motijo debato.

29. člen
(Prekinitev debate)

- 1) Če ena izmed ekip izkazuje žaljivo ali nasilno vedenje, lahko sodnik prekine debato.
- 2) V tem primeru se nasprotni ekipi zabeleži zmaga. Debaterjem iz te ekipe se pripiše število točk, ki je enako povprečnemu številu točk, ki jih prejmejo v ostalih krogih. Pri tem se zaokrožuje na celo točko po matematičnih pravilih. Debaterjem iz ekipe, ki je izkazala žaljivo ali nasilno vedenje, se ne prišteje točk.
- 3) Če žaljivo ali nasilno vedenje izkazujejo obe ekipi, lahko sodnik prekine debato.
- 4) V tem primeru se nobeni ekipi ne zabeleži zmaga in nobenemu izmed debaterjev se ne pripiše točk.

30. člen
(Pojasnitev načina odločanja)

Pred začetkom vsakega preliminarne kroga ima vsak debater, debaterka pravico od sodnika ali sodnice zahtevati kratko predstavitev in pojasnitev načina odločanja.

31. člen
(Odločitev)

- 1) Vsaka sodniška odločitev je dokončna.

- 2) Sodnik je v svoji odločitvi popolnoma samostojen in se o njej ne sme z nikomer posvetovati.
- 3) Če kdorkoli (debaterji, mentor, časomerilec, gledalci ipd.) poskuša vplivati na sodnikovo odločitev, lahko sodnik ali vodja turnirja odloči, da se smiselno uporabi 20. člen.
- 4) Sodnik, sodnica po debati ne sme razkriti odločitve.

32. člen
(Komentar po debati)

Sodnik, sodnica je po končani debati v preliminarnem krogu dolžna komentirati debato in dajati debaterjem napotke in navodila, pri tem pa je dolžan spoštovati drugi odstavek prejšnjega člena.

33. člen
(Sodniški list)

Sodnik je dolžan v popolnosti izpolniti sodniški list: določiti zmagovalno ekipo, določiti število točk govorcem, navesti razloge za svojo odločitev ter komentirati debato in posamezne govore.

34. člen
(Oddaja sodniškega lista)

Sodnik je dolžan, brž ko je to mogoče, sodniški list oddati vodji turnirja ali osebi, ki jo vodja turnirja določi v ta namen.

VIII. Časomerilci, časomerilke

35. člen
(Pogoji)

- 1) Časomerilec je lahko vsakdo, ki je toliko seznanjen s pravili debatnega formata, da je sposoben samostojno meriti čas.
- 2) Časomerilec je vedno le ena oseba.

36. člen
(Zagotovitev časomerilcev)

- 1) Pred turnirjem vodja turnirja v sodelovanju z gostiteljem turnirja poskrbi, da je na voljo dovolj časomerilcev.
- 2) Kadar ni na voljo dovolj časomerilcev, merijo čas sodniki.

37. člen
(Izločitev časomerilca, časomerilke)

- 1) Pred začetkom debate lahko ekipa, ki misli, da so podane okoliščine, iz katerih sledi nepristranskost časomerilca, predlaga, da se časomerilec izloči.
- 2) Upoštevne okoliščine so podane zlasti:
- kadar bi bil časomerilec mentor/ica ene izmed ekip;
 - kadar bi bil časomerilec oseba, ki je osebno povezana s člani ene izmed ekip.
- 3) O predlogu takoj odloči sodnik oz. sodnica. Odločitev je dokončna.
- 4) Če sodnik, sodnica odločita, da se časomerilec izloči, mora zagotoviti nadomestnega časomerilca ali meriti čas sam.

38. člen
(Dolžnosti časomerilca, časomerilke)

- 1) Časomerilec je dolžan točno in po pravilih debatnega formata meriti čas govorcem in govornicam.
- 2) Časomerilec med debato ne sme motiti sodnika ali debaterjev in debaterk.

IX. Vodja turnirja

39. člen

(Pogoji)

- 1) Vodja turnirja je zanesljiva oseba, ki pozna pravila vodenja turnirja in ki je sposobna učinkovito izpolnjevati svoje naloge po teh pravilih.
- 2) Vodja turnirja mora biti star/a 18 let in ne sme biti vpisan/a v srednjo šolo.
- 3) Vodja turnirja ne sme biti sodnik na istem turnirju.
- 4) Izjemoma je lahko vodja turnirja tudi sodnik, sodnica, če sicer ni mogoče zagotoviti dovolj sodnikov.

40. člen

(Pomočniki vodje turnirja)

- 1) Vodja turnirja si lahko določi enega ali dva pomočnika in pomočnice.
- 2) Pomočnik vodje turnirja mora izpolnjevati pogoje po prejšnjem členu.

41. člen

(Vodenje turnirja =»Tab-room«)

- 1) Gostitelj določi prostor, kjer se opravlja naloge vodenja turnirja.
- 2) V času turnirja je debaterjem, debaterkam, mentorjem, časomerilcem sodnikom in ostalim prepovedan vstop v prostor, kjer se vodi turnir.

42. člen

(Dolžnosti vodje turnirja)

- 1) Vodja turnirja je dolžan skrbeti, da turnir poteka nemoteno in v skladu s temi pravili.
- 2) Vodja turnirja lahko odloči, da se iz prostorov, kjer poteka turnir, odstranijo osebe, ki motijo izvedbo turnirja.

43. člen

(Diskvalifikacija ekipe)

Vodja turnirja lahko diskvalificira ekipo, če:

- večkrat namenoma zamudi na debato;
- večkrat uporabi nedovoljene pripomočke;
- večkrat nedovoljeno sodeluje s tretjimi osebami med debato;
 - izkazuje žaljivo ali nasilno vedenje;
- poskuša nedovoljeno vplivati na sodnikovo odločitev;
 - v drugih primerih hujših kršitev teh pravil.

X. Končne določbe

44. člen

(Objava)

- 1) Ta pravila se objavijo na uradni spletni strani Za in proti, Zavoda za kulturo dialoga in se razpošljejo vsem debatnim klubom.
- 2) Izvod teh pravil mora biti izobešen na vidnem mestu na vsakem turnirju.

45. člen

(Prevodi)

V primeru neskladja med slovensko različico in prevodi teh pravil velja slovenska različica.

46. člen

(Začetek veljavnosti)

Ta pravila začnejo veljati z objavo na uradni spletni strani Za in proti, Zavoda za kulturo dialoga, uporabljati pa se začnejo s 8. decembrom 2005.